

?Quim Crusellas: «El Festival Nits és un pont cultural amb Àsia»

El director del festival de cinema asiàtic de Vic reivindica els valors d'una fórmula que agrada al públic i les distribuïdores

Quim Crusellas | Adrià Costa

El Festival Nits de cinema oriental va néixer a Vic un llunyà 2004, d'una manera gairebé anecdòtica. Per omplir una sessió de cinema a la fresca a la Bassa dels Hermanos es va optar per una pel·lícula de cinema asiàtic. L'èxit va sorprendre els organitzadors, entre els quals **Quim Crusellas**, actual director i ànima del certamen.

Gairebé vint anys més tard, el festival s'ha consolidat com a cita obligada del cinema oriental al sud d'Europa, amb una fórmula totalment original que enganxa els espectadors i visitants: cinema de tot tipus, **jornades gastronòmiques** i un munt d'activitats paral·leles. Ho podem tornar a reviu la setmana que ve, durant sis dies, del 19 al 24 de juliol.

[nointext][intext1]

- Tres estrenes mundials i 13 d'internacionals. Com s'aconsegueix això en un festival d'una petita ciutat com Vic?

- Amb constància i confiança dels productors asiàtics. Nosaltres hem demostrat la nostra passió pel cinema asiàtic i tenim un públic molt heterogeni, de moltes edats, que respon. Fins i tot nens. És un públic nou i molt potent. Els distribuïdors ho saben i els agrada veure la seva reacció davant les pel·lícules. En un festival especialitzat com el nostre això és una prova de foc.

- La irrupció de les plataformes canvia el panorama?

- Ara hi ha un ventall molt més ampli de finestres per veure cinema o sèries. Això fa que moltes pel·lícules, quan estan acabades de produir, ja estiguin venudes a plataformes o als *inflight*s, que són els passis que es fan als vols d'avió, un negoci molt potent i atractiu.

[noticiadiari]1/68495[/noticiadiari]

- Però els ha afectat?

- Depèn molt dels permisos i els drets que es reservin els productors. Una distribuïdora pot firmar pels drets exclusius amb una plataforma i llavors ja no podem exhibir la pel·lícula. Però en d'altres ocasions hi ha un cert marge per poder-ho mostrar en un festival perquè, precisament, els productors volen veure la reacció del públic o promocionar-la.

I és evident. No és el mateix veure una pel·lícula a casa que compartida amb gent, amb la que rius, t'aixeques de la cadira i aplaudeixes, vius una catarsi o un moment d'eufòria. Fer-ho sol al sofà és una mica ridícul.

[intext2]

- La pel·lícula de la sessió inaugural dedicada a Anita Mui seria un bon exemple de tot el que ens està explicant.

- Sí. L'últim passi que es veurà serà a Vic perquè els productors l'han venut a Disney, que en farà una minisèrie. Nosaltres la podem exhibir perquè ja teníem el contracte signat.

- Una arrencada d'alçada. Anita Mui era és un autèntic mite del cinema i la música asiàtica.

- A Occident ens mirem molt el melic i més enllà de les icones de Hollywood, que tampoc és que siguin nostres, no hi veiem massa res. Les grans estrelles del cinema asiàtic són molt desconegudes.

Anita Mui era una actriu i una cantant de Hong Kong. A finals dels 80 va posar la dona en primer terme en una indústria que era molt masculina. Gràcies a la seva força, el seu talent, la seva intel·ligència va aconseguir que s'equiparessin salaris i fins i tot va anar per davant del cartell de figures masculines. També va revolucionar el món del pop a Hong Kong, amb l'anomenat pop cantonès. Va fer pel·lícules des d'intimistes d'autor fins a grans produccions de cinema d'acció. Era una estrella total i malauradament el càncer se la va emportar el 2003, quan tenia 40 anys.

La pel·lícula que repassa la seva vida ha estat un èxit. És una figura a reivindicar.

Quim Crusellas, director del Festival Nits de cinema oriental de Vic Foto: Adrià Costa

- En aquesta sessió inaugural, tindrem un altre al·licient. La nit dedicada a la Xina comptarà amb un agermanament entre el lleó de Vic i un de xinès.

- El lleó és una figura del bestiar vigatà que s'ha recuperat i té tres segles. El fet que tinguem un lleó a Vic i que el lleó sigui una figura tan carismàtica de la cultura, no només xinesa, sinó de tota la cultura asiàtica és apassionant i alhora curiós. Dues cultures tan diferents.

"No és el mateix veure una pel·lícula a casa que compartida amb gent, amb la que rius, t'aixeques de la cadira i aplaudeixes, vius una catarsi o un moment d'eufòria. Fer-ho sol al sofà és una mica ridícul"

Una associació cultural xinesa de Barcelona vindrà i farà ballar el lleó seu, que a la vegada ballarà amb el lleó vigatà. Serà un trobada de lleons molt interessant.

[intext3]

- **El Festival Nits és un trobada de cultures?**

- Si, totalment. És una realitat, és un pont amb Àsia. En el cas del lleó, per exemple, es curiós que dues cultures tan diferents tinguin una figura tan semblant. I tot emmarcat al mig d'una gran diversitat cultural a Vic.

- Què vol dir?

- A Vic hi ha molta immigració, amb cultures arribades d'arreu. Amb nosaltres han col·laborat molts voluntaris adolescents, molta gent asiàtica de la comarca, que ara ja ens ajuden en la gestió del festival. No es tracta de fer coses per a ells, sinó de fer coses amb ells.

- La darrera nit està dedicada a la Índia, amb la projecció de la pel·lícula més taquillera i cara de la història en aquest país: RRR, d'S.S. Rajamouli. Un film de tres hores no espanta?

- A la Índia, tres hores és el pa de cada dia.

- Però aquí no.

- És una pel·lícula molt esperada, s'estan venent moltes entrades. És dinàmica, molt espectacular i passa volant. Forma part de la cloenda del festival, on entrem de ple a Bollywood. amb molta acció i ball, que s'acompanyarà amb el sopar que farà la comunitat índia de Vic.

A més de ser la més cara i taquillera de la història de l'Índia, però, és una gran pel·lícula, recupera aquell sentiment d'abans, èpic, d'aventures embolcallat amb una història d'amor. És un film que representa l'esperit del festival: participatiu, lúdic, cultural. Hi haurà molt públic indi, serà maco.

Quim Crusellas, director del Festival Nits de cinema oriental de Vic Foto: Adrià Costa

- Els darrers mesos milers de catalans han vist una sèrie coreana -El juego del calamar-. Per què ens atrau o ens arriba tanta producció cultural coreana?

- És una sèrie molt ben feta, molt astuta, molt intel·ligent, amb una estructura de manga. És una

mica com *La casa de papel* d'aquí, que ara s'ha versionat a Corea.

La cultura contemporània coreana està de moda, ho hem de reconèixer. I ells ho saben, i ho aprofiten. De fet, la culminació va ser que *Parásitos* guanyés la Palma d'Or de Canes.

- A les Nits hi ha films de Corea i d'altres grans països asiàtics com Hong Kong, l'Índia, la Xina i el Japó i Corea del Sud, però també d'Indonèsia, Taiwan, Macau i Bengala. Quines diferències hi ha entre aquests països? És difícil conrear aquesta diversitat de la qual fan gala?

- Dins Xina o la mateixa Índia hi ha un munt de diferències, té tanta indústria: al nord es fa un cinema, al sud un altre, hi ha cinema d'autor indi. I això ho reflectim al festival, amb films intimistes, d'humor, d'acció, superproduccions... Però és el mateix que passa aquí. No és el mateix *Alcarràs* que una pel·lícula de l'Almodóvar.

El cinema japonès atrau molt, perquè s'ha escampat per tot el món, agrada a la gent jove; el cinema indi enganxa per la música que genera una immersió amb el públic; les d'Indonèsia es caracteritzen per tenir gairebé sempre un contingut social; Corea fa un producte molt estilitzat...

- Com han sobreviscut a la Covid?

- Aquests dos anys han estat molt durs, però el festival sempre s'ha fet de manera presencial. No hem volgut fer una versió online, la qual cosa era una possibilitat. Volem que la gent vingui a Vic, que conegui la ciutat, el seu menjar, que faci turisme.

- I sembla que encara arrosseguen alguns problemes, ara de subministrament.

- No, problemes no. Només a Xina. Pequín i Xangai han patit recentment un confinament molt estricte, amb una política de Covid zero. Pel·lícules que teníem negociades des de feia uns quants mesos van quedar encallades. No és podien enviar les còpies des de la distribuïdora.

"El Vigatà ens anava molt bé perquè és una sala de cine i quedava al costat de la Bassa. L'Atlàntida és un lloc perfecte, molt còmode, a la gent li agrada molt"

- Ja està solucionat? Ja les tenen totes a punt?

- Sí. Les pel·lícules han arribat totes, però més tard, per tant, més emoció.

Quim Crusellas, director del Festival Nits de cinema oriental de Vic Foto: Adrià Costa

- Ha tingut temps de veure-les totes?

- Sí, clar. Això és imprescindible i ens ha obligat a treballar sobre la marxa. Per exemple, fa només uns dies va arribar *Blind Hero*, un western xinès amb un noi cec que li maten la família i vol justícia. Un cop vista ens hem adonat que és una obra mestra i l'hem posat el diumenge a la marató de kung fu perquè ja teníem la secció oficial tancada, on segurament podria haver anat.

- L'any passat es va incorporar l'Atlàntida i enguany ho mantenen. És una ubicació que ja serà fixa?

- No ho sabem. El cinema Vigatà de moment no reobre, porta dos anys i mig tancat. És una llàstima que tinguem un cinema tan gran al mig de la ciutat tancat. Ens lamentem, però ja era un lloc on costava molt que hi anés el públic.

- En aquest sentit és millor l'Atlàntida?

- El Vigatà ens anava molt bé perquè és una sala de cine i quedava al costat de la Bassa. L'Atlàntida és un lloc perfecte, molt còmode, a la gent li agrada molt. Queda una mica lluny de la Bassa i s'ha de travessar tot Vic, però així veuen el passeig. L'any passat va anar molt bé, tothom va quedar molt content. Però l'hem de condicionar, i això suposa un esforç pressupostari.

- L'Ajuntament de Vic els ha donat suport.

- Sí, total, molt evident durant els últims anys. Són molt conscients que el festival és bo per Vic. I nosaltres que hi ha d'haver un retorn, per això hi ha moltes activitats gratuïtes, les entrades no són massa cares, la gent pot venir a la Bassa sense pagar res i menjar un entrepà. Per a nosaltres la interactivitat amb el públic és essencial.

- Hi ha festival per anys a Vic? No els quedarà petita la ciutat?

- No. Nosaltres no volem que el festival sigui massa gran. Ja portem un any amb el mateix model: una secció oficial amb 18 títols, 40 i pico films, xifra que ens va molt bé, sis dies. Ja funciona, És una fórmula que agrada a les distribuïdores, amb accés al públic en general, premsa especialitzada i indústria, mitòmans, que en tenim un munt...

I ja fem moltes coses a fora. A les activitats prèvies, hem incorporat els centres cívics de Vic amb tallers, xerrades, exposicions, amb pel·lícules també. I durant tot l'any fem ruta arreu. Enguany hem estat a Badalona i a Madrid.

Quim Crusellas, director del Festival Nits de cinema oriental de Vic Foto: Adrià Costa

- No volen créixer, vaja.

- Volem créixer en públic, millorar les coses. Hem de vetllar per mantenir l'esperit del festival.

- El cinema oriental -en versió original- pot semblar una opció cultural minoritària. Com animarien al veí de Vic o d'Osona que no ha assistit mai al Festival Nits a provar-ho?

- Quan la gent ve a la Bassa a veure una pel·lícula al cap de cinc minuts ja no se'n recorda que està llegint. Molts països no doblen les pel·lícules, és un tema nostre això. Quan tu escapces la veu dels actors, estàs trencant una mica l'obra de l'autor.

[noticiadiari]1/68475[/noticiadiari]

El cinema oriental té una musicalitat, una manera de parlar molt particular. Quan doblem una pel·lícula xinesa sembla que ens en fotem dels personatges. En un festival és inconcebible no

passar una pel·lícula en versió original.

Jo els diria que vinguessin, que no vegin la veu com un problema sinó com un al·licient. I la majoria són pel·lícules d'entreteniment, molt populars, el text tampoc és tan important.